

Beszámoló Társaságunk közgyűléséről

Az Alapszabályban foglaltak értelmében 2009. május 14-én megtartotta idei, tisztújítással egybekötött éves rendes közgyűlését a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság.

A hivatalos programot megelőzően *Mohos Zoltán* szenior tanácsadó tartott szakmai előadást *Jelen és jövő a navigációban a Nav N Go szemszögéből* címmel (a szerző által készített prezentáció megtalálható a www.njszt.hu honlapon).

1. Péceli Gábor elnöki beszámolójában

áttekintést adott az NJSZT 3 éves programjáról, valamint a Társaság 2007 – 2008. évi kiemelt eseményeiről, köztük az NJSZT 40 éves jubileumáról. Beszélt arról, hogy az NJSZT-nek kulcsszerepe van az informatika társadalmasításában, majd szólt a szakmai és területi szervezetek imponáló tevékenységéről, a nemzetközi projektekről és a nemzetközi kapcsolatokat érintő gazdag 2008-as évről – több, hazai rendezésű nemzetközi konferenciára utalva. Köszönetét fejezte ki az eredmények eléréseért valamennyi munkatársnak: az ügyvezető igazgatónak, az elnökségnek, a tehetséggondozó programban részt vevő kollégáknak, és a titkárság dolgozóinak is. Leszögezte, hogy az NJSZT stabil fejlődési pályán lévő jelentős szakmai szervezet, amelynek tevékenységét megalapozzák a jó célokat szolgáló, jó hangulatú programok.

2. A Társaság 2008. évi közhasznúsági beszámolója

Alföldi István tájékoztatta a résztvevőket, hogy a honlapon előzetesen közzé tett közhasznúsági beszámolóhoz a tagok részéről sem szóban, sem írásban nem érkezett észrevétel,

összefoglalásképpen pedig ismertette a Társaság elmúlt időszakbeli tevékenységének leglényegesebb területeit és konkrétumait, amelyeket az alábbiakkal egészített ki.

A Társaság keretein belül a Digitális Esélyegyenlőség ernyője alatt – a „3 I” (infrastruktúra, igény, ismeret) jegyében – mintegy 2000 tag működik együtt az információs társadalom szolgáltatában, tudása legjavát adva.

Továbbra is sikerrel működik az ECDL, mintegy 350.000 magyar állampolgár vizsgázott a 400 vizsgaközpontban, folyamatos minőségbiztosítás mellett. A tavalyi évben az NJSZT a nemzetközi ECDL Alapítványhoz is számos innovációt nyújtott be: megvalósította a vizsgarendszer még rugalmasabb modelljét, az ECDL Select-et, emellett új modulok kifejlesztése és elfogadtatása is megtörtént.

Számos oktatási kezdeményezés történt, ezek közül az egyik legfontosabb az e-kormányzati szolgáltatások, e-ügyintézés c. egynapos komplex multiplikatori képzés;

Folytatódott az együttműködés a Miniszterelnöki Hivatal Elektronikus Közigazgatási Stratégiai Központ és az NJSZT között az elektronikus azonosítás témakörében, ebben kiemelt feladatot vállalt az NJSZT Intelligens Kártya Fóruma.

A 2007. elején meghirdetett Digitális Esélyegyenlőség (DE!) program új eleme az eVITA (életvitel segítő infokommunikációs technológiák és alkalmazások) Nemzeti Technológiai Platform, amely az NKTH által támogatott pályázat keretében dolgozza ki az alapelveket, kihívásokat, lehetőségeket összegző eVita Stratégia és fejlesztési program-együttest – ennek egyik fő feladata lehet a meglévő, szigetszerű fejlesztések összefogása.

Az NJSZT jelmondatának megfelelően („a múlt értékeit megőrizni...”) belátható jövőbeli esélyként ismertette az ügyvezető igazgató az „Agóra Szeged Pólus program” keretében Szeged városa által benyújtott és első körben nyertes TIOP pályázatban az Informatika-történeti Múzeum létrejöttének lehetőségét. A már most is méltán világszínvonalúnak mondható gyűjtemény kitűnően fog illeszkedni a multifunkciós Agóra-projekthez, amely teljes spektrumban kívánja a nézőket is bevonni: az ív a gyerekektől (Játszóház), a nagyszülőkhöz (múzeum) és a jövő felvázolásáig (Informatikum és Biopolisz) terjed.

...„A kockázatokról és mellékhatásokról kérdezze meg...”

(l.: 5. o.)

A tartalomból

Bemutatkozik Társaságunk új vezetősége (3. o.)

A kockázatokról és a mellékhatásokról (5. o.)

Verseny – futás (6–7. o.)

Területi szervezeteink (8. o.)

Emléktábla avatás és évforduló (9–10. o.)

Tallózó (12. o.)

Az NJSZT a szakmai tartalom kidolgozásának felvállalása mellett a működtetéshez jelentős anyagi hozzájárulásra vállalt kötelezettséget.

Az NJSZT az elmúlt évben is jelentős szerepet vállalt az információs társadalmat érintő kormányzati szakmai anyagok, pályázati kiírások stb. véleményezésében, javaslatok tételében, különös tekintettel az Új Magyarország Fejlesztési Terv TÁMOP, TIOP, EKOP és ÁROP operatív programjaira.

A beszámolóban szereplő 20 rendezvény közül Alföldi István külön kiemelte a 2008. március végi ETAPS nemzetközi konferencia-sorozatot (670 fő részvételével) és a november 7-i eseményeket (2. Digitális Esélyegyenlőség konferencia, valamint a 40 éves NJSZT jubileumi megemlékezés); és örömmel számolt be arról, hogy a Sajtó napja alkalmából

Társaságunk hírlevele, a Mi Újság Vámos György szerkesztői nívódíj kitüntetésben részesült.

A Felügyelőbizottság jelentése a közgyűlésnek

Inzelt Péter, a Felügyelőbizottság elnöke a közgyűlés résztvevői előtt elmondott jelentésében megállapította: a Társaság közhasznú beszámolójában foglaltak a valóságnak, illetve a számviteli előírásoknak mindenben megfelelnek, a Társaság működése és gazdálkodása példaértékű, a menedzsment kiválóan végzi a munkáját.

1/2009 sz. közgyűlési határozat

A 2008. évi közhasznú beszámolót a Közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

2/2009 közgyűlési. határozat:

A 2009. évi pénzügyi tervet a Közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

Tisztújítás

Az alapszabály értelmében a két leltöltött ciklus után ugyanaz a személy nem választható újra, így Benedek Balázs alelnökre már nem lehetett szavazni. A többi tisztségviselő vállalta a megmérettetést és a megválasztással járó feladatokat.

A szavazás eredményeként az NJSZT új elnökségének tisztségviselői az alábbiak:

Elnök: **Dr. Péceli Gábor**

Alelnökök: **Bedő Árpád, Hanák Péter, Nagy Miklós, Tóth Ferenc, és Varró Dániel**

Felügyelőbizottság: **Inzelt Péter, Herdon Miklós, Száva Lajos**

Az ügyvezető igazgatói teendőket továbbra is **Alföldi István** látja el.

Bemutatkozik Társaságunk régi – új vezetősége

Péceli Gábor

Az NJSZT elnöke

A BME-n szerzett kitüntetéses villamosmérnök-oklevelet 1974-ben, azóta folyamatosan a Méréstechnika és

Információs Rendszerek Tanszékén dolgozik: 1988. óta tanszékvezetőként, 1989-től pedig egyetemi tanári beosztásban. Jelenleg a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem rektora.

Szakmai tevékenysége komplex mérés-technikai alkalmazásokhoz,

beágyazott információs rendszerek modellezéséhez és tervezéséhez, valamint újrakonfigurálható rendszerek transziens jelenségeihez kötődik.

Számos hasonló témájú hazai és nemzetközi kutatási-fejlesztési projekt témavezetője, ill. közreműködője. Szakmai munkájának elismeréseként 2005-ben Charles Simonyi Kutatói Ösztöndíjban részesült.

2005-ben az NJSZT keretei között alakult, Beágyazott és Ambiens Rendszerek Innovációs Műhely egyik kezdeményezője volt; a közösség elnökének választotta.

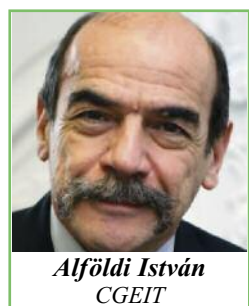
1998-tól a Magyar Tudományos Akadémia közgyűlési képviselője, 2000-2005 között a Számítástechni-

kai és Automatizálási Bizottság elnöke tisztét töltötte be.

2007-től a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja. 1999 óta IEEE Fellow, 2001–2002-ben a Villamosmérnökök Magyarországi Egyesületének (IEEE Hungary Section) elnöke.

A Bologna-folyamathoz kapcsolódóan szakterületén jelentős szerepet vállalt a kétciklusú képzésre történő áttérés tartalmi és formai részleteinek kidolgozásában.

Az NJSZT tagsága először 3 évvel ezelőtt választotta a Társaság elnökének. A közgyűlés döntése alapján most második választási ciklusát kezdi.

Alföldi István
CGEIT

Az NJSZT ügyvezető igazgatója

Villamosmérnök, mérnök közgazdász, mérnök-tanár.

A Neumann János Számítógép-tudományi Társaság és a magyarországi ECDL (Európai Számítógép-használói Jogosztvány) Prog-

ram igazgatója, a nemzetközi ECDL Alapítvány Minőségbiztosítási Bizottságának tagja, a nemzetközi szabványként elfogadott ECDL minőségbiztosítási rendszer kidolgozója. A Digitális Esélyegyenlőség (DE!) program vezetője.

Az NJSZT ügyvezető igazgatójaként tevékenyen részt vállalt a Nemzeti Fejlesztési Terv információs társadalomról szóló részének kidolgozásában, több kormányzati dokumentum szakvéleményezésében.

Számos hazai és nemzetközi projektet vezetett.

Elnökségi tagja a Magyar Tartalomipari Szövetségnek (MATISZ). Az Információsrendszer-ellenőrök Egyesülete (ISACA) magyarországi tagozatának igazgatósági tagja, több szakmai folyóirat szerkesztőbizottsági illetve tanácsadó testületi tagja.

Szakterületei: információrendszer-ellenőrzés, informatikai beruházások, informatikai rendszerfejlesztés, információ-technológia és módszertan.

Dr. Bakonyi Péter

Az NJSZT előző elnöke

1965-ben a Budapesti Műszaki Egyetem villamosmérnöki karán diplomázott, 1970-ben doktori címet

szerzett. 1974-ben a műszaki tudományok kandidátusa lett, kutatási területe a számítógép-hálózatok.

1991-től másodállásban az MTA főtitkárának informatikai tanácsadója.

1965-től az MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézetének tudományos munkatársa, majd főosztályvezetője, később tudományos igazgató-helyettese.

1991-től a Hungária Biztosító Számítástechnika Kft. ügyvezető igazgatójaként az Allianz Hungária Biztosító IT vezetője.

2002-ben ismét csatlakozott a SZTAKI-hoz, mint igazgató-helyettes. 1986-tól 1999-ig a Nemzeti Információs Infrastruktúra Programot vezette.

1964-ben és 1968-ban megkapta a Sport érdemérem arany fokozatát, '93-ban Széchenyi-díjjal tüntetik ki. 2002 – 2004-ig az Informatikai és Hírközlési Minisztérium Információs Társadalom Stratégia helyettes államtitkára, 2004 decembere óta az MTA SZTAKI igazgató-helyettese.

Neumann János Számítógép-tudományi Társaság elnöke volt 2000 – 2006. között.

Előző elnökként jelenleg is teljes szavazati jogú elnökségi tag.

Alelnökök

Bedő Árpád

Szoftverfejlesztő matematikus.

Jelenleg a PilisMédia Bt. egyik tulajdonosa és szoftverfejlesztője.

Foglalkozott az EMG 830/20-as számítógép programozásával és szoftver-rendszerének kialakításával.

Vezető fejlesztője volt a Mitra-15 Cobol rendszerének, a (Unix-alapú) Answer hordozható operációs rendszernek, és az MProlog mesterséges intelligencia alkalmazásokra való nyelv megvalósításának. Ő vezette az Apple Macintosh operációs rendszerének a honosítását.

Szakmai vezetése mellett vezették be országunkban az Adobe, a Macromedia és a MetaTools termékeit.

Két éven át szerkesztője volt a PCWorld mellékleteként megjelent MacVilág Macintosh-Magazinnak.

Néhány éve oktat a Számalkban. Önálló fejlesztésként hozta létre a Kitaruló adattár adatkezelő technológiát, amit a MOL tervtárban alkalmaznak.

Alelnökként második ciklusát kezdi meg a Neumann János Számítógép-tudományi Társaságban.

Hanák Péter

1969-ben villamosmérnöki diplomát szerzett a BME-n. Ugyanott doktorált 1984-ben doktorált.

1969-től dolgozik hol teljes állásban, hol részmunkaidősként az egyetem különböző tanszékein. Jelenleg tudományos munkatárs az Irányítástechnika és Informatika Tanszéken, igazgató az Egészségügyi Mérnöki Tudásközpontban. 1997 és 2006 között a magyar infor-

matikai kutatás-fejlesztés kérdéseivel foglalkozott főosztályvezető-helyettesként a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatalban, ill. a jogelőd Országos Műszaki Fejlesztési Bizottságban.

1997 és 2006 között magyar küldöttként tagja volt egyes európai uniós kutatás-fejlesztési programok szakpolitikai bizottságainak (pl. kutatási infrastruktúrák, az információs társadalom technológiái, új tudományos és technológiai lehetőségek, beágyazott rendszerek, életvitelt segítő ambiens rendszerek), valamint részt vett az OECD információ-, számítógép

és kommunikáció szakpolitikai bizottságának munkájában. 2006-tól egyik elindítója és szervezője az „eVITA – Életvitelt segítő infokommunikációs technológiák és alkalmazások” kezdeményezésnek.

Az NJSZT-nek régi tagja, korábbi ciklusokban volt alelnöke. Számos NJSZT rendezvény előkészítője, koordinátora. A közép-európai informatikai diákolimpiai mozgalom egyik elindítója, a Nemzetközi Informatikai Diákolimpia nemzetközi bizottságának magyar tagja volt; a hazai tehetséggondozásnak jelenleg is egyik aktív közreműködője.

Nagy Miklós

Az NIIF Program és a magyarországi adathálózati, majd az internet rendszer alapítógárdájának tagja. Az NIIF Program koordinációs

feladatainak ellátása során olyan feltételrendszert alakított ki, amely egyszerre biztosította a kutatási, oktatási és közgyűjteményi szféra nemzetközi versenyképességét és az élvonalbeli elektronikus kapcsolattartás, információszerezés, információterítés és kooperáció háttérfeltételeinek zavartalanságát, valamint a számítógép-hálózati infra-

struktúra, szolgáltatások és alkalmazások nemzetközileg is kimagasló színvonalú folyamatos fejlesztését. 1990 óta első számú vezetője a koordinációs szervezetnek, majd 2004-től alapító-igazgatója az NIIF Intézetnek.

Nagy Miklós a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság alelnökeként első ciklusát kezdi.

Tóth Ferenc

Győri születésű fiatal gazdasági informatikus, közgazdász, aki kiváló minősítéssel szerezte meg diplomáit. Tanulmányai során részt vett a tudományos diákköri munkában és egyéb kutatási projektekben.

Az Audi Hungaria Motor Kft. Dokumentum-menedzsment osztályán

a vállalat DMS rendszerének fejlesztésén dolgozott.

Jelenleg szoftverfejlesztő mérnökként dolgozik a Guidance Kft.-nél. Munkái során banki webes alkalmazások fejlesztésével foglalkozik, továbbá CMS-szakértő konzulensként részt vett a Hilti új portáljának fejlesztésében Svájcban.

2006–2009 között az NJSZT alelnökeként a területi szervezetek munkáját támogatta, koordinálta. 2004–2007 között a Neumann János Társaság Győr-Moson-Sopron megyei területi szervezetének titkára, 2007-től kezdődően pedig az NJSZT GIKOF titkára.

Az évente megrendezésre kerülő Gazdaságinformatikai Konferencia szervezőbizottságának elnökeként oroszánrészt vállalt a szervezésben és a lebonyolításban is.

Megválasztott alelnökként Társaságunknál a második ciklusát kezdte meg.

Varró Dániel

1976-ban született. A Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Gimnázium speciális matematika tagozatán érettségizett, majd a BME Villamosmérnöki és Informatikai Karán 2000-ben szerezett kiváló minősítésű mérnök informatikus diplomát. 2004. júniusában doktorált.

2003 óta a BME Méréstechnika és Információs Rendszerek Tanszékén

dolgozik, 2009. júliusától egyetemi docensként.

Kutatási és oktatási tevékenységének fő területe a modellalapú rendszer- és szoftvertervezés, ezen belül az automatikus modell-transzformációk témaköre. Az NJSZT-n kívül tagja az MTA Informatikai Bizottságának, és az IEEE-nek is.

Több külföldi tanulmányúton vett részt, többek között a Stanford Research Institute kutatóintézetben, a Paderborni Egyetemen és a Berlini Műszaki Egyetemen. A BME-n jelenleg négy Európai Unió nemzetközi

kutatási projekt szakmai vezetője.

Programbizottsági tagként vagy társelnökként közel negyven nemzetközi konferencia lebonyolításában működött közre.

2008-ban az ETAPS 2008 konferencia szervezőbizottsági elnöke volt.

Tehetséggondozással is foglalkozik, diákjai számos alkalommal értek el szép sikereket Tudományos Diákköri Konferenciákon.

Az NJSZT alelnökeként első ciklusát kezdi.

Az NJSZT Felügyelő-bizottsága

Herdon Miklós

1974-ben gépészmérnöki, 1982-ben gazdaságmérnöki diplomát, '99-ben közgazdaságtanból PhD fokozatot szerzett. 1974-től a

Központi Statisztikai Hivatal SzÜV rendszerszervezője.

1978-tól a Debreceni Egyetemen dolgozik. 2000-től a Gazdasági és Agrárinformatikai Tanszék vezetője. Több hazai és nemzetközi szervezet tagja. A Magyar Agrárinformatikai Szövetség elnöki feladatait 2002-től látja el.

1990–95 között az NJSZT Hajdú-Bihar megyei szervezetének titkára.

1994–2000-ig volt az NJSZT alelnöke. Előző ciklusban is tagja volt a Társaság Felügyelőbizottságának.

Munkásságát 1995-ben a Társaság Neumann-díjjal tüntette ki.

Inzelt Péter

1968-ban szerzett Moszkvában mérnöki diplomát, majd '88-ban gazdaságmérnöki oklevelet a Budapesti Műszaki

és Gazdaságtudományi Egyetemen, 1992-ben pedig MBA diplomát a Purdue University-n.

1996 óta okleveles könyvvizsgáló, 1987-ben lett a műszaki tudományok kandidátusa.

1968 óta az MTA SZTAKI-ban dolgozik, kezdetben tudományos munkatársa, majd igazgatója.

1993-tól igazgatóként. Több szakmai társaság tagja, így a Magyar Innovációs Szövetség elnökségének is.

1997 óta a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság Felügyelőbizottságának tagja.

Száva Lajos

1968-ban szerzett közgazdasági diplomát. 1976-ban doktorált.

'69-től a Kőbányai Gyógyszerárnyár

szervezője, 1970-től pedig a KERSZI munkatársa, majd igazgatója.

1995–2008 között a Champignon Union Kft. pénzügyi igazgatója.

Jelenleg nyugdíjas könyvszakértő.

Az Országos Gyümölcs és Terméktanács Felügyelőbizottságának elnöke.

1997 óta a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság Felügyelőbizottságának tagja.

...„A kockázatokról és melléhatásokról kérdezze meg...”

A Neumann János Számítógéptudományi Társaság (NJSZT) az internet használatának pszichológiai, illetve társadalmi hasznáról és veszélyeiről szóló egésznapos konferenciát szervezett a Gellért Szállóban.

Szokatlanul nagy érdeklődés övezte a virtuális világ veszélyeit bemutató rendezvényt, amely az NJSZT 2007 elején életre hívott Digitális Esélyegyenlőség című, nagyszabású

országos programjának idejéig egyik legkiemelkedőbb rendezvénye, és amelynek célja természetesen nem az internet-használatról való elriasztás volt. A veszélyekkel éppúgy tisztában kell lennünk, mint a lehetőségekkel; tudatos odafigyeléssel, a kockázatok minimalizálásával kell a világhálót használnunk. A biztonsági kérdésekről, a ránk leselkedő veszélyekről, illetve ezek elhárításáról

szóló konferenciát, amelynek előadóit az informatika szakma és a társadalomtudományok legkiválóbb szakemberei közül kértük fel, a Miniszterelnöki Hivatal és a Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács támogatta.

A rendezvényről, illetve az egyes előadások mondanivalójáról szóló cikkünket következő, nyári lapszámunkban olvashatják.

Csepeli György

Szabó György

Rácz Bence

Dedinszky Ferenc

Teltházassá válás

Z. Karvalics László

Vajda Zsuzsanna

Szabó Endre Győző

Sík Zoltán

Székely Iván

Talyigás Judit

Alföldi István

Verseny – futás

A Magyar Ifjúsági Robokupa 2009 (MIRK2009) autonóm robotok országos versenye 2 fordulóban zajlott le a Nyíregyházi Főiskolán, melyet a főiskola ROBOKUPA Tehetséggondozó Szakköre és a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete rendezett.

A versenyben 10–18 év közötti diákokból álló csapatok részt vehettek saját készítésű vagy gyári készletből épített robotjaikkal. Az első forduló részvételi és feladatlapjának beküldési határideje április 15. volt. A határidőre 13 csapat küldte be a megoldásokat. A feladatlapon a csapat adatain kívül be kellett küldeni a választott liga RoboCup2009 világversenyt szabályzatának magyar fordítását.

Aki a Futball Ligát választotta, annak a csatár, ill. a kapus robot stratégiáját kellett vázolni folyamatábra segítségével.

A Menekítő Ligában azt a feladatot kapták, hogy készítsenek egy algoritmust folyamatábrával, amelynek végeredménye, hogy a robot a versenypálya „vörös” szobájában a véletlenszerűen elhelyezett zöld és ezüstszínű kétdimenziós emberi figurákat (áldozatokat) be tudja azonosítani anélkül, hogy vezetővonalat követne a robot, de a szobák méretei adottak.

A Tánc Ligát választók speciális feladata az volt, hogy írjanak egy rövid forgatókönyvet egy olyan kétperces előadáshoz (tánc vagy színpadi jelenet), amelyben tükröződik nemzeti sajátosságunk is. További közös feladat volt egy PowerPoint-tal készült bemutatkozó anyag, amely tartalmazta a csapat tevékenységének helyszínét, web-címét, az eddigi robotfejlesztési munkáikat, robotjaik hardver és szoftver jellemzőit és a mentorok bemutatását.

A jelentkezők sikeresen megoldották az első forduló feladatait és mivel a csapatok létszáma a második fordulóra tervezett tíz csapatot alig

Világbajnoki esélyekkel robotoltak a főiskolán

haladta meg, így minden csapatot behívtunk.

A második fordulóra április 25-én került sor a Főiskola Bessenyei Aulájában. A hatalmas aulában minden csapat számára biztosítani tudta a Szervező Bizottság a munkaasztalokat, a versenypályákat és a színpadot nézőtérrel együtt. A döntő forduló lebonyolításában nagy számú önkéntes főiskolai tanár és hallgató vett részt:

line (www.szon.hu) közölte először a bajnokcsapatok névsorát keretes cikkünkben:

A döntő forduló győztes csapatai minősítésük alapján résztvevői lehetnek a 2009. évi gráci RoboCup Világbajnokságnak. Két csapat részvételének költségeihez a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság is hozzájárul. A kiutazó csapatok részt vehetnek egy tíznapos edzőtáborban

A MIRK 2009 végeredménye

Menekítő Liga Első korosztályi (14 éven aluli) bajnok: TAFEMOGE (a Nyíregyházi Főiskola tehetséggondozó szakkörének alsó tagozatos csapata) **Második korosztályi (14 éven felüli) bajnok: BÁNKIROBOT** (a Bánki Donát Műszaki Középfiskola csapata)

Futball Liga Első korosztályi bajnok: AMINI (Apáczai Csere János robotszakköre)

Második korosztályi bajnok: NYF_OND I. (a Nyíregyházi Főiskola tehetséggondozó szakkörének felső tagozatos csapata)

Vegyes korosztályi bajnok: PUSKÁS (a Nyíregyházi Főiskola tehetséggondozó szakkörének vegyes csapata)

Tánc Liga Első korosztályi bajnok: RoboGirls (Budapesti Kölcsey Ferenc Általános Iskola)

Második korosztályi bajnok: Robofolk (Bp. Szent László Gimnázium és Egressy Gábor Kéttannyelvű Szakközépfiskola tanulóiból összetett csapat)

Nyéki Zsolt

◆ Külön játékvezetőket és asszisztenseket kellett biztosítani a futballmeccsek levezetéséhez az A típusú és B típusú pályákon.

◆ A Menekítő Liga futamait is pontozóbírók és asszisztenseik értékelték.

◆ A Tánc Ligában a színpadi előadásokat egy öttagú zsűri véleményezte.

Az összesített eredmények alapján a zsűri elnöke, **Ecsedi Kornél** rendszermérnök (Debreceni Egyetem, Informatikai Szolgáltató Központ) döntött a bajnokcsapatok kiválasztásáról.

A bajnoki döntő fordulóról több sajtóorgánium is beszámolt, így a Hálózat TV képes riportban, a Kelet-Magyarország napilap fotókkal illusztrált többhasábos cikkben.

A Campus Rádió interjút közölt a főszervezővel, és az interneten is széles közönség szerezhetett tudomást a versenyről. A Szabolcs On-

a Nyíregyházi Főiskolán június 15-től. A tábor zárónapjára meghívást kapnak általános- és középfiskolai tanárok, akik betekintést szerezhetnek a RoboKupa Tehetséggondozó Szakkör munkájába és bekapcsolódhatnak egy világméretű robotfejlesztő, oktató és kutató projektbe.

Simon Béláné dr.

főisk. tanár, MIRK 2009 főszervező

A kétlábú Robonova humanoidok várnak a Robofolk csapat színi előadására, (háttérben a B típusú futballpálya)

Lezárultak a Nemes Tihamér Országos Középiskolai Számítástechnikai Tanulmányi Verseny, illetve az Országos Logó Verseny idei fordulói

Az ünnepélyes eredményhirdetésre az ELTE Informatikai Karán került sor 2009. május 7-én. A megjelenteket *Kozma László* az ELTE Informatikai Karának dékánja üdvözölte. A díjakat az Oktatási Minisztérium részéről *Brassói Sándor* közoktatási főosztályvezető-helyettes, az NJSZT képviselőjében *dr. Zsákó László*, a Tehetséggondozási szakmai közösség elnöke és *dr. Benczúr András*, az ALADDIN-Alapítvány a Diák-informatikáért elnöke adták át.

A Logo-verseny helyezetteit, akik a díjat az ISZE elnökétől, Dr. Körösné Dr. Mikis Mártától vehették át – következő számunkban ismertetjük.

A Nemes Tihamér OKSZTV-n, a 2008/2009-es tanévben az első fordulóban 3939 tanuló vett részt 420 iskolából, közülük 800-an határon túli magyarok. (További, mintegy 4620 tanuló vett részt a Nemes Tihamér OKSZTV-ből kivált Informatika OKTV-n.) A második, regionális fordulót az ország harminc városában rendeztük, melyen 1035 tanuló vett részt.

A harmadik fordulót, az országos döntőt Budapesten rendeztük, ezen 320 tanuló vett részt.

Programozás kategória

I. korcsoport végeredménye:

- 1. Weisz Gellért**, Fazekas Mihály Gimnázium, Budapest
- 2. Varnyú József**, Fazekas Mihály Gimn., Debrecen, **Leitereg András**, Barcsay Jenő Ált. Iskola, Szentendre
- 4. Simig Dániel**, Dobó Katalin Gimnázium, Esztergom, **Szarka Gábor**, Szent István Gimnázium, Budapest
- 6. Kiss Anna**, Bolyai Farkas Elméleti Liceum, Marosvásárhely
- 7. Győri Mihály**, Fazekas Mihály Gimnázium, Debrecen
- 8. Dankovics Viktor**, Veres Péter Gimn. Budapest, **Palkó András**, Vörösmarty M. Gimn., Szentgotthárd
- 10. Ruszki Bálint**, Károlyi István 12 évfolyamos Gimnázium, Budapest

II. korcsoport végeredménye:

- 1. Adrián Patrik**, Fazekas Mihály

Gimnázium, Debrecen

- 2. Weisz Ágoston**, Fazekas Mihály Gimnázium, Budapest

- 3. Dankovics Attila**, Veres Péter Gimnázium, Budapest

- 4. Danyluk Tamás**, Földes Ferenc Gimnázium, Miskolc, **Nagy Dániel**, Szent István Gimnázium, Budapest, **Kovács Zsombor** Fazekas Mihály Gimnázium, Budapest, **Erdős Gergely**, Batthyány Lajos Gimnázium és Eü-SzKI, Nagykanizsa

- 8. Fehér Péter**, Batthyány Lajos Gimnázium és Eü-SzKI, Nagykanizsa

- 9. Kovács Gábor Ferenc**, Árpád Gimnázium, Tatabánya, **Gergely Dániel**, Balassi Bálint Nyolcévf. Gimnázium, Budapest, **Sulyok András Attila**, Református Gimnázium, Szentendre

Alkalmazás kategória

- 1. Kerek Dániel**, Neumann János Középiskola és Kollégium, Eger
- 2. Adrián Patrik**, Fazekas Mihály Gimn., Debrecen
- 3. Kispál Balázs**, Leőwey Klára Gimnázium, Pécs
- 4. Koppány Gergő**, Táncsics Mihály Gimnázium, Kaposvár
- 5. Visnovitz Márton**, Fazekas Mihály Gimnázium, Budapest
- 6. Vass Bálint**, Neumann János Számítástechnikai SzKI, Budapest
- 7. Gönczöl Mátyás**, Szent-Györgyi Albert Gimn., és SzKI, Balassagyarmat
- 8. Bekő Tamás**, III. Béla Gimnázium,

Baja, **Kolocz Péter**, Béri Balogh Ádám Gimnázium, Tamási, **Kálmán Anna**, Surányi Endre Szakképző Iskola, Kazincbarcika, **Tóth Viktor**, Bródy Imre Gimnázium és SzKI, Ajka

Közép-Európai Informatikai Diákolimpia válogatóversenye

A II. kategória és az Informatika OKTV Programozás kategória legjobb tizenhat 9–11. osztályos helyezette számára olimpiai válogatóversenyt rendeztünk, amelynek eredményeképpen kiválasztottuk az idei Közép-Európai Informatikai Diákolimpián, Marosvásárhelyen (Románia) részt vevő magyar csapat kerettagjait: **Adrián Patrik**, Fazekas Mihály Gimn., Debrecen, **Dankovics Attila**, Veres P. Gimn. Budapest, **Hunyady Márton**, Bencés Gimn., Pannonhalma, **Mészáros András**, Révai Miklós Gimn., Győr, **Turi Zsolt**, Neumann J. Számítástechnikai SzKI, Bpest, **Wagner Zsolt**, Fazekas Mihály Gimn., Bpest

Nemzetközi Informatikai Diákolimpia válogatóversenye

Az Informatika OKTV Programozás kategóriájának 1–18. helyezette, a tavalyi olimpiai válogatóverseny résztvevői, és az Izsák Imre Gyula verseny győztese számára olimpiai válogatóversenyt rendeztünk, amelynek eredményeképpen kiválasztottuk az idei Nemzetközi Informatikai Diákolimpián, Plovdivban (Bulgária) induló magyar csapat kerettagjait:

Danka Miklós András, Fazekas M. Gimn., Budapest, **Danner Gábor**, Ságvári E. Gimn., Szeged, **Englert Péter**, Zrínyi M. Gimn., Zalaegerszeg, **Gévay Gábor**, Ságvári E. Gimn., Szeged, **Grósz Dániel**, Fazekas Mihály Gimnázium, Budapest, **Mészáros András**, Révai Miklós Gimnázium, Győr.

Mindkét diákolimpiára a felkészítés során (május végéig) választjuk ki a végleges, négy fős csapatokat.

Zsákó László,

NJSZT Tehetséggondozási Szakmai Közösség

Területi szervezeteink

Izén is megrendezik a gyöngyösi székhelyű IOSZIA Kft. tavaly útjára indított nagy sikerű versenyét.

Az oktatóintézet elkötelezett a digitális írástudás terjesztése mellett, informatikai képzésekkel, oktatással foglalkozik. A Neumann János Számítógép-tudományi Társaság Gyöngyös Város Területi Szervezetének alapítója volt, továbbá aktív résztvevője az internetes világnak is.

A tavaly útjára indított verseny fő céljai közé tartozott az internet igazi értékeinek átvitele az új generáció számára, az információk felismerésére való képesség fejlesztése és útmutatás a tudatos továbbfejlődés irányába. A pályamunkákat független és elfogulatlan szakemberek bírálták el. Ez jó lehetőséget adott arra, hogy a pályázók képet kapjanak tudásukról.

Magyar Internetmédia- és Web-díj 2009

Az internet mindennapjaink része lett, ám a fiataloknak segítségre van szükségük ahhoz, hogy képesek legyenek a világhálón értéket létrehozni.

A verseny szervezői többek között olyan támogatókat tudhattak maguk mögött, mint az NJSZT, a SZÁMALK, a Gábor Dénes Főiskola, az Adobe, a Piac és Profit, a Budapesti Művelődési Központ, az Információs Társadalomért Alapítvány, a Kultúrpoint és az Educatio Press.

Felhívás részvételre

A verseny kategóriái széles skálát biztosítanak a pályázóknak. Oktatás, business, nonprofit, művészet kategóriák mellett önkormányzatok, művelődési házak is indulhatnak.

Minden jelentkező saját területén készítheti el pályaművét, próbálhat újat, hasznosat alkotni, vagy bemutathatja már meglévő fejlesztéseit.

A média kategóriában az internetre jellemző műveket várnak, amelyek

egyedi értékeket hordoznak (max. 5 perc időtartam) a következő kategóriákban: a) slideshow; b) spot; c) animáció; d) film.

Ingyenesen lehetett nevezni március 31-ig, amit sokan ki is használtak, hiszen már közel 100 nevezés érkezett, de pályázatok végső beküldési határideje: 2009. augusztus 9.

Nevezni csak működő honlappal vagy saját, programozást igénylő munkával lehet.

A zsűri minden kategóriában ad ki szakmai díjakat. Ezekon kívül gazdára talál a közönségdíj is, hiszen a verseny honlapján (www.mediadij.hu) regisztrálók leadhatják szavazatukat a nekik tetsző honlapra. A díjátadó és szakmai konferencia szeptember elején kerül megrendezésre.

További információ

Fülöp Henrik, tel.: +36-30-625-4460, e-mail: info@mediadij.hu, <http://www.mediadij.hu>

Jelentkezés

<http://www.mediadij.hu>

Új szakmai közösség alakult:

Human Computer Interaction & Design for All

Április 15-én 15 órakor került sor a Human Computer Interaction&Design for All (HCI&DfA) szakmai közösség alakuló ülésére a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen.

A szakmai közösség megalapítását indokolta, hogy Magyarországon az elmúlt 20 évben a Human Computer Interaction, valamint az elmúlt évtizedben a Design for All megtalálta a maga szerepét az informatikai, és más műszaki tudományokban, a gazdaságban, az oktatásban, a felhasználóbarát termékek és szolgáltatások fejlesztésében és számos más olyan multidiszciplináris területen, ahol sikeresen bizonyított.

Az alapítást az is alátámasztja, hogy:

- ◆ az NJSZT egyik nemzetközi szakmai kapcsolata, az International Federation for Information Processing (IFIP) TC13 Human Computer Interaction technikai munkacsoportjának immár van hazai képviselője 2008 novemberétől Síkné dr. Lányi Cecília személyében;

- ◆ Az European Design for aAll e-Accessibility Network (EDeAN) elnökségi

és titkársági feladatát is Magyarország látja el 2009-ben (Pannon Egyetem, Műszaki Informatikai Kar, Virtuális Környezetek és Fénytan Labor). Az alapítást kezdeményezők, akik szakmai munkásságukkal mind hazánkban, mind nemzetközileg már bizonyítottak, és számos nemzetközi szervezetben tagok, úgy látták, hogy ezen a multidiszciplináris területen a megfelelő hazai szakmai fórum és főleg az összefogás hiányzik. Ezért javasolják a megfelelő szakmai fórum megteremtését az NJSZT keretein belül. A megalakulást az április 9-i elnökségi ülés támogatta.

Az alakuló ülésen dr. Hanák Péter képviselte az NJSZT elnökségét, aki felhívta a figyelmet arra, hogy a szakmai közösség tervezett multidiszciplináris tevékenysége szorosan kapcsolódik az NJSZT már kitűzött céljaihoz, többek között a Digitális Esélyegyenlőség programjához és az e-VITA Nemzeti Technológia Platform tevékenységéhez is.

A szakmai közösség fő célja, hogy lehetőséget teremtsen a HCI&DfA eszközeinek, fejlesztési és felhasználási módszereinek megismerésére és megismertetésére, az ezekkel kapcsolatos technikai, pedagógiai, pszichológiai, szoftver-ergonómiai és szociológiai kérdések megvitatására, hazai és külföldi tapasztalatok, eredmények bemutatására és megismerésére. Feladata továbbá annak tudatosítása az infokommunikációs iparágban, hogy a HCI&DfA alapelvek figyelembe vétele a korszerű termék és szolgáltatás fejlesztésénél kiemelkedő fontosságú. A szakmai közösség elő szeretné segíteni többek között a HCI&DfA oktatási területeken történő alkalmazását, az EDeAN hálózatban való magyar részvételt és az IKT-használat akadálymentesítését. Az első feladatok egyike a szakmai közösség magyar nevének kitalálása lesz.

Az alakuló ülésen megvitatották az éves munkatervet, és megválasztották a szakmai közösség vezetőit is. Elnök: Síkné dr. Lányi Cecília, alelnökök: dr. Herczegfi Károly és Kulcsár Zsolt, titkár: Medve Anna.

Várjuk új tagok jelentkezését.

Síkné dr. Lányi Cecília
HCI&DfA elnök

Tudósítás két jelentős budapesti számítástechnikai eseményről

Emléktábla-avatás dr. Náray Zsolt főigazgató emlékére

Május 8-án, a Donáti utcában, a Számítástechnikai Koordinációs Intézet (SZKI) korábbi munkatársai, az Intézet hajdanvolt székházában – ahol most az Alkotmánybíróság található – emléktáblát avattak az egykori főigazgató, *dr. Náray Zsolt* emlékére. Az avatásra közel 300 SZKI-munkatárs és a Náray Zsoltot becsülő kívülálló szakemberek is eljöttek, és természetesen ott volt a Náray család is: fia, lánya és az unokái is. Külön megható eseménye volt az ünnepségnek, hogy Náray Zsolt karmester unokája és barátai gregorián énekeket adtak elő nagyapjuk tiszteletére.

Az Intézet ma már nincs. Néhány részlege önálló céggént, de már nevében sem hordozva az SZKI elnevezést, még működik, s ezért fenyegető a veszély, hogy örökre eltűnjék a technika-történet temetőjében. Az SZKI éppen az idén lenne 40 éves.

Röviden az SZKI történetéről.

1968-ban határozták el az akkori szocialista országok, hogy behozandó számítástechnikai elmaradásukat, közös számítógéprendszer-fejlesztésébe kezdenek. A projektnek az ESZR, Egységes Számítógép Rendszer nevet adták, magukat a gépeket orosz szóval Rjad-nak nevezték. A különböző teljesítményű számítógépek így kapták az R10-től R60-ig számozott elnevezéseket. Az ESZR a KGST-től független szervezet volt.

Magyarország is kormányprogramban fogta össze a számítógéprefejlesztésben érdekelt gyárat és kutatóintézeteket, amelynek Számítástechnikai Központi Fejlesztési Program volt a neve. A program főfelelőse az OMFB volt, a vezetője pedig *Sebestyén János* elnökhelyettes, aki egyben a Kormányközi Bizottságban is képviselte hazánkat. Itthon az ipar és a kutatóintézetek megszervezését egy Tárcaközi Bizottság irányította, amelynek az OMFB elnökhelyettese mellett tag-

jai voltak a Kohó és Gépipari miniszterhelyettes, valamint a KSH elnökhelyettese is.

A fejlesztéseket az egyes országokban kinevezett főkonstruktőrök irányították, hazánkban erre a tisztségre Dr. Náray Zsoltot, a KFKI akkori igazgatóhelyettesét kérték fel.

Az egyes országok főkonstruktőreinek volt a feladata, hogy kidolgozzák a rendszer megvalósításának feltételeit, és koordinálják az egyes országokra

háruló feladatok helyi megvalósítását. Dr. Náray Zsolt ezt a feladatot úgy vállalta, ha létrehozhat egy önálló kutatóintézetet, ahol megfelelő szakemberek látják el a koordinációból, illetve a rendszer tervezéséből a főkonstruktőrré háruló feladatokat.

A kormány a feltételek teljesítéséhez hozzájárult, így alakult meg 1969-ben az (SZKI).

Az ESZR Főkonstruktőri Tanácsa nemzetközi szakértői bizottságokat hozott létre. A főkonstruktőrök úgy döntöttek, hogy az IBM 360-as rendszerével kompatibilis gépeket fognak tervezni és gyártani.

E szakértői tanácsok vezették a gyártásra vállalt gépek megtervezését, valamint később a gyártását, illetve a legyártott gépek üzemeltetését és karbantartását.

Magyarország az ESZR gépcsalád legkisebb tagjának a tervezését és gyártását vállalta, egy olyan gépet, amilyen „minta” (az ESZR terminológiában: prototípus) az IBM gépek között nem is szerepelt. A többi ország általában megszerezte a prototípus gépeket és azokat jól-rosszul lemásolta. Magyarország egészen más utat követett: nemzetközi (nyugati) tárgyalássorozatba kezdett, hogy gyártási és főleg gyártástech-

nológiai licencet vásároljon. Ebben az időben az embargó miatt több nyugati ország mindenféle licen átadástól elzárkózott, egyedül a franciák voltak hajlandók tárgyalni velünk, aminek az eredményeképpen a hazai fejlesztés vezetői aláírhatták a francia CII céggel előbb a CII 10010-ről, majd pedig a Mitra 15 számítógépről az átvételi megállapodást.

A szerződés megkötése elsősorban *Sebestyén János* és Dr. Náray Zsolt érdeme volt.

Az SZKI tehát elkezdett fejlődni, magához vonzotta a jó szakembereket, akiket nem csak a technikai kihívás, hanem az Intézet nagyszerű szelleme is vonzott. Egyre-másra jöttek létre a laboratóriumok, amikor olyan valaki jelentkezett felvételre, akinek volt fejlesztési koncepciója, illetve olyat ajánlott a főigazgatónak, amire az SZKI fejlődéséhez a közösségnek szüksége volt.

Náray Zsolt tartotta a kapcsolatot a neves külföldi fejlesztő és gyártó cégekkel, s ezt a laboratóriumok vezetőitől is elvárta, miközben valamennyi részleg részt vett az országra háruló ESZR feladatok ellátásában is.

Talán ma sem tudjuk megmondani, hogy a munkatársak miért tették mindezt önként és örömmel, anélkül, hogy Náray Zsolt bármikor is parancsolgatott vagy utasított volna. Mi – a munkatársai – éreztük, hogy az, amit mond jó, mert évek hosszú során át láttuk, hogy elképzelései valamennyiünk hasznára válnak. Megvolt benne az a nagyszerű tulajdonság, hogy képes volt velünk együtt örülni az eredményeknek, amitől mi, boldogok és elégedettek voltunk.

Külön kategóriába tartoznak azok az eredmények, amelyekért még velünk is megharcolt, mert elvárta tőlünk, hogy az elképzeléseiről egyenesen megmondjuk véleményünket. Ezeknek az eredményeknek a kidolgozásában szinte személyes szerepe volt. Példaként mondhatnám a mikroszámítógép-fejlesztést, az M05X, majd az M08X, nem sokkal később az első hazai PC klonok, a Proper gépeknek a megalkotását, amikben – azt hiszem – először csak ő maga hitt, később persze mi is.

Talán nem tévedek, ha az SZKI legkomolyabb szoftverfejlesztési eredményeit, közülük is a világsikernek számító *Recognita* és *MProlog* rend-

szerek megalkotását említtem, amelyeknek létrejötte nem csak a fejlesztők, hanem Náray Zsolt személyes sikere is volt.

Dr. Náray Zsolt élete méltatlanul végződött, igazságtalanul nyugdíjazták, amit nehezen viselt el. Néhányan feljártunk hozzá, tele volt jó ötletekkel, amit már nem volt kikkel megvalósítani. Egy alkotó ember szellemét a lehetőségek elzárásával a „földre kényszerítették”, s azt hisszük, hogy nem annyira a betegség, hanem az alkotástól való megfosztottság végzett vele.

1921-ben született Mohácson és 1995-ben halt meg Budapesten. Még élhetett volna.

A másik eseményre május 9-én a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum tanulmánytárában került sor, ahol a múzeum számítástechnikai kurátora, Képes Gábor megszervezte

az M-3-nak, az első hazai elektronikus számítógép születése 50. évfordulójának a megünneplését.

A megemlékezést Bertáné dr. Varga Judit főigazgató-helyettes asszony nyitotta meg, méltatva az első számítógép megépítésének és üzembe állításának jelentőségét a hazai tudomány, oktatás, és az egész társadalom számára.

Emlékezetes esemény volt ez a megemlékezés, nekünk, előadóknak (e sorok egyik írója, Kovács Győző is vállalt egy előadást) és az MTA Kiberntikai Kutató Csoport volt munkatársainak is, hogy alkalmunk nyílt a találkozásra több egykori munkatársunkkal, és azokkal a hallgatókkal, akik eljöttek, hogy személyes találkozáson kapjanak képet a fél évszázaddal korábbi eseményekről. Ám még jobban örültünk, hogy eljött néhány fiatal szakember is, akiknek a számítástechnika csak az első PC megjelenésével kezdődött.

Az első előadást Vasvári György – aki annak idején igazgatóhelyettes-

ként az M-3 elektromos szerelését irányította – Házasságkötés a számítástechnikával címen tartotta, s élménybeszámolóban ismertette, mit jelentett egy fiatal mérnök számára a lehetőség, hogyan birkózott meg azokkal a nehézségekkel, ami egy addig Magyarországon sohasem ismert feladat megoldása jelentett. Az M-3 nem csak az első elektronikus számítógép volt, hanem az ötvenes években a legnagyobb hazai elektronikus berendezés és a leggyorsabban számoló eszköz is. A szépségét ennek a munkának éppen az adta, hogy elkészült valami, ami addig még sohasem volt hazánkban.

Dömölki Bálint Egy számítógép életre keltése című előadásában bemutatta, hogyan született meg az M-3, hogyan kerültek a tervek Magyarországra, illetve képet adott az akkori évek számítógép-fejlesztéseiről.

Pályakezdő matematikusként többszörösen is nehéz feladatra vállalkozott. E soha nem látott elektronikus berendezés, az M-3 számítógép működését a műszaki rajzokból kellett megértenie; el kellett készítenie egy teljesen újszerű, a működést értelmesen leíró rajzsorozatot, amiből mi, az építést végző fiatal mérnökök is

beállításáért felelős mérnöki csoport vezetését, mert az egyetlen ember volt – talán az egész országban, aki ezt az egyedülálló feladatot meg tudta oldani.

Előadásomnak a következő címet adtam: Az M-3-mal indult el Magyarországon az információs társadalom, de nem erről beszéltem. Figyeltem az előttem előadó kollégákat és azt mondtam el, amiket ők az elbeszélésükből kihagytak. Nekem is az első munkahelyem volt az MTA KKCs, s amikor a gép építése elindult, az igazgató kinevezett Dömölki Bálint helyettesének: gyakorlatilag a műszaki megvalósításért voltam felelős. Bálintban ideális partnert találtam, mindkettőnk szinte szerelmesen érdekelt a feladat, pedig – csak a magam nevében beszélek – akkor egyáltalán nem tudtam felmérni annak a jelentőségét, amit teszünk. Azt meg különösen nem láttam, hogy a mi munkánkkal indult el az országban az informatika kora.

Szép délután volt. Ahogy az ember öregszik, egyre jobban tudja élvezni a nosztalgizást, csak az a kellemetlen, amikor ráébred arra, hogy mennyi mindent elfelejtett már. Ezért jók ezek az összejövetelek, ahol elvitatkozgatunk egymással, felfrissítjük az amúgy már egyre kopó emlékezetünket. Jó nézni a csodálkozó hallgatóságot, amikor arról beszélünk, milyen kis teljesítményű, szoba nagyságú gépekkel, milyen bonyolult feladatokat voltak képesek a munkatársaink megoldani. Azt is nehezen hiszik el, milyen találmányokra volt szükség, hogy például megnöveljük a magunk által készített memóriák kapacitását. Az meg szinte mese számba ment, hogy egy elektroncsöves gépet – amiben kb. 1500 elektroncső volt, amelyek közül bármelyik, bármikor elromolhatott – úgy üzemeltettünk, hogy a gép javítás nélkül 7 órán keresztül működött. Néha úgy éreztem, nem is igen hisznek nekünk. Pedig akkor megcsináltuk!

Kegyelettel és jó szívvvel gondolva emlékeztünk, egykori munkatársainkra is, akik már nincsenek közöttünk, de akkori sikereinknek a részei voltak.

Kovács Győző

Szentiványi Tibor halálára

**2009. április 23-án elhunyt
Szentiványi Tibor, a hazai
számítástechnika egyik úttörője**

1931-ben született. A budai ciszterciekhez járt gimnáziumba, majd a Műegyetemen szerzett villamosmérnöki diplomát 1958-ban.

A számítástechnikával már egyetemista korában kapcsolatba került: 1953-tól részt vett az Irodagép Kísérleti Vállalatnál folyó fejlesztési munkában, melynek célja egy hazai fejlesztésű lyukkártya géppark létrehozása volt.

1955-ben az MTA Méréstechnikai és Műszerügyi Intézetében csatlakozott a dr. Tarján Rezső vezette számológép-fejlesztő osztályhoz, ahol részt vett az első hazai elektronikus számológép megtervezésének korai kísérleteiben.

1958-tól az MTA Kibernetikai Kutató Csoportnál az első magyarországi tárolt programú számítógép, az M3 megépítésében a mágnesdob, majd később a mágnesszalag illesztésével vett részt.

Ugyancsak szerepet vállalt a Telefongyárban, amelynek eredményeként megépült az EDLA II számítógép prototípusa. A gép hajlékony mágneslemezes memóriáját az ő ötletének felhasználásával valósították meg.

1963-65 között a KGM Vaskohászati Igazgatóságán dolgozott, ahol a számítóközpont műszaki vezetőjeként az ország egyik első tranzistoros számítógépe, az Elliot 803 B műszaki üzemeltetése volt a feladata.

1965-ban egyik alapítója volt a KSH Információfeldolgozási laboratóriumának, amely később a Tibor által alkotott „Infelor” néven a hazai számítástechnika jelentős műhelyévé vált. Az Infelor

hardver-főosztályának vezetőjeként jelentős szerepe volt az akkori korszerű számítógép-technológia hazai megismertetésében. Részt vett a C1 célszámítógép rendszertechnikájának kifejlesztésében, valamint feladata volt a vállalatnál működő Minszk számítógép műszaki üzemeltetésének irányítása. Később az Infelorban szerveződő magyar szoftver export központi szervezője lett. Az ő ötlete volt az, hogy a barter ügyleteken túlmenően, a magyar szoftveres tudás közvetlen kereskedelmi csatornán keresztül is kikerüljön az európai informatikai piacra. A nemzetközi kapcsolatok felelőseként ilyen tevékenységet folytatott az Infelor jogutódaként 1975-ben létrejött SZÁMKI-ban is.

Nyugdíjas éveiben a Magyar Posta nemzetközi kapcsolatainak szervezésében segített, és rendszeres előadója volt a Gábor Dénes Főiskolának.

A Természet Világa 1994. évi 6., 7., és 8. számában jelent meg összefoglaló tanulmánya A számítástechnika kezdeti Magyarországon címmel, ami időrendiségével és pontosságával még ma is az egyik legjobb, forrásértékű munka.

Tibornak jelentős szerepe volt a hazai számítástechnikai szakemberek összefogásában. Ennek eredményeképpen alakult meg először 1962-ben az Automatizálási, Információfeldolgozási és Operációkutatási Társaság, majd 1968-ban a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság, mely utóbbi 1975-ben alakult önálló társasággá. A Társaság elnevezését is ő javasolta akkor, amikor még folyt a vita, vajon Neumann pozitív, avagy negatív figura volt-e.

Az NJSZT-ben eleinte a hardver szakmai közösséget vezette, majd érdeklődése fokozatosan a kommunikáció felé fordult. Ennek jegyében bekapcsolódott a Nemzetközi Információfeldolgozási Szövetség munkájába, ahol a kommunikációs munkabizottság magyar tagjaként végzett nemzetközileg is nagyra becsült tevékenységet.

Kiemelkedő szerepe volt a TC6 COMNET konferenciáinak létrejöttében – ezek négy alkalommal Budapesten kerültek megrendezésre Szentiványi Tibornak, mint a szervezőbizottság elnökének (és a konferenciák kiadványa egyik szerkesztőjének) irányításával, és nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy a magyar szakemberek aktívan bekapcsolódhattak a kommunikációs hálózatok terén folyó nemzetközi tudományos munkába. Tevékenységének elis-

merésül a TC6 örökös „tiszteltbeli taggá” választotta.

Az infokommunikáció terén végzett munkáját az IFIP Silver Core Award (1983) és az NJSZT Neumann-díj (1977) kitüntetései ismerték el.

Vérbeli mérnök volt, de érdeklődése kiterjedt a humán területekre, a művelődéstörténetre is. Szívén viselte a magyar nyelv sorsát; publikált az Édes Anyanyelvünk c. folyóiratban. Tagja volt a Magyar Nagylexikon szerzői kollektívájának. Kedvenc területe a játék volt: felismerte a játékok szerepét a képességfejlesztésben és nevelésben. Szerepet vállalt a Rubik-kocka nemzetközi megismertetésében, és fő szervezője volt az első Rubik-kocka világbajnokságnak. 1982-ben, vezetésével jött létre a Logikai Játékosok Klubja, későbbi nevén a Felnőtt Játékosok Önképzőköre (MELEDA Klub, amelynek összejövetelein elhangzott előadások bekerültek a Budapesti Tanítóképző Főiskola oktatási programjába). 1987-ben hozta létre és 1996-ig vezette a Kiss Áron Magyar Játék Társaságot, az első hazai civil szervezetek egyikeként. 2000-ben alapította a „Pro Ludo” díjat, melyet 2001 óta minden év júniusában – Kiss Áron emléknapiján – ítélnék oda a hazai játékkultúra kiemelkedő személyiségeinek.

2005-ben a játék területén kifejtett munkásságáért Amerikában az év embere: Szentiványi Tibor volt.

*Gergely Csaba, Havas Miklós
Kovács György*

Elhunyt Fuchs Jánosné

Szomorúan tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy hosszan tartó, súlyos betegség után, életének 78. évében elhunyt *Fuchs Jánosné, Marcsi*, Titkárságunk több évtizeden keresztül hűséges, kiváló munkatársa, aki a közelmúltig, még nyugdíjasként is fáradhatatlanul dolgozott. Keze munkájának volt köszönhető, hogy sok-sok éven át havonta tagjainkhoz eljuthatott a Mi újság és számos egyéb kiadvány; a háttérből rengeteget tett rendezvényeink gondos előkészítéséért, és hihetetlen szorgalommal önzetlenül vette ki részét még sok egyéb feladatból is.

Vidám és derűs volt, s mindig volt mindannyiunk számára néhány kedves-humoros szava, bölcs tanítása.

Így fogunk emlékezni rá.
Isten veled, Marcsi!

Tallózó

Szakmai alapokon

(részlet az *IT Business Magazin*, 2009. május 26-i számában megjelent címlapsztorijából)

Tény, hogy az informatika a gazdaság egyik húzóágazata. A szakma képviselői szerint azonban bőven van még tennivaló. Tömörüléseik időnként komoly sikereket könyvelhetnek el, ám előfordul, hogy javaslatuk nem talál megfogalmazásra.

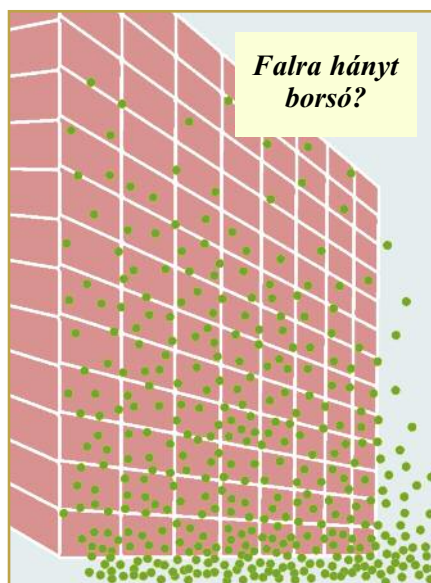
[...] Sokszor csak formális az egyeztetés

„Az élet mindig kialakíthatja azokat az igényeket, amelyek mentén öntevékeny emberek különféle szerveződésekkel hoznak létre. Az más kérdés, hogy mely szervezetek tudnak beépülni környezetükbe és arra jótékony hatást gyakorolni. Meggyőződésem, hogy a több mint 40 éves múlttal visszatekintő NJSZT megkerülhetetlen fórum. Mindazonáltal előfordul, hogy az információs társadalom fejlődéséért felelős állam- és közigazgatási döntéshozók nem veszik figyelembe a véleményét.” – fogalmaz *Alföldi István*, a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság ügyvezetője.

Az már bevett gyakorlat, hogy a témafelelősök a fontos kérdésekben társadalmi egyeztetést kezdeményeznek, sőt arra is jobban odafigyelnek,

hogy ne nevetségesen rövid határidőket adjanak, mégis sok esetben csak formalitásról beszélhetünk, és az NJSZT véleményére semmiféle reakció nem érkezik.

„A társadalom felől érkező vélemények figyelembe vételét tekintve nem történt jelentős elmozdulás. Ez már csak azért is sajnálatos, mert az NJSZT, mint semleges civil szervezet – több hasonló szervezettel egyetemben – a legkülönbözőbb területeken működő embereket tömöríti, így nagyon sokszínű véleményt közvetít” – mutat rá *Alföldi István*.

Fontos a láthatóság

Miután az NJSZT nem egy felkapott rock-zenekar rajongói klubja, a kétezere körüli taglétszám elfogadható, és évek óta stabilan tartható. Sajnálatos, hogy a gazdasági nehézségek fokozódásával a jogi tagok száma némileg csökkent. A jogi tagok egy része egyébként az IVSZ-nek is tagja. Ez természetes – jegyzi meg *Alföldi István*, és hozzáteszi: „A két szervezetnek szoros a kapcsolata.

Míg az IVSZ elsődleges feladata a szakmai lobbizás, addig az NJSZT-é inkább a civil társadalomért való felelősségvállalás és a tudomány művelése. Jól kiegészítjük egymás tevékenységét.

Noha a tagság korösszetétele nagyjából stagnál, az NJSZT – különféle kezdeményezések, így például az ECDL révén – több százezer fiatalhoz jut el. Mindazonáltal az ügyvezető elgondolkoztatónak tart némi stílusváltást. A „bulvárosabb” megjelenés láthatóbbá tenné a szervezetet azok előtt, akikért az NJSZT dolgozik.

Hiányzik a motiváció

Sok feladat áll az NJSZT előtt a közeljövőben, jellemzően olyanok, amelyeket a digitális esélyegyenlőség ernyője alá lehet vonni. Az egyik – és talán a legfontosabb – a digitális írástudás elterjesztése széles körben. „Évek óta harcolunk e téren, de igazi áttörést ez ideig nem tudtunk elérni. A gyenge eredményekért a mindenkori kormányzat felelős. Elszomorító, hogy évek óta nem tudunk elmozdulni a digitális írástudás tömegesítésének ügyében, miközben dokumentálható programok léteznek a három-négy év alatt elérhető több millió, számítógépet használni tudó és akaró állampolgár bevonására. Ha komolyan vennénk a problémát, és a rendelkezésre álló forrásokat nem apróznánk el, akkor egy nagy ugrással át lehetne ugrani a szakadékot. A néhány száz milliárd forintból létrehozható nemzeti digitális közmű nagyon jó és fontos. Önmagában azonban keveset ér. A szélessávú infrastruktúrát csak digitálisan írástudó és motivált emberek fogják használni” – fogalmaz *Alföldi István*.